

**Programmi
nimetus ja kestus**

Usaldusväärne ja turvaline identiteedihaldus

aastateks 2019–2022

Tulemusvaldkond

siseturvalisus

**Tulemusvaldkonna
üldeesmärk**

„Siseturvalisuse arengukava 2015–2020“ üldesmärk on tagada, et Eesti inimesed tunneksid, et nad elavad vabas ja turvalises ühiskonnas, kus igaühe väärtus, kaasatus ja panus kogukonna turvalisusesse loovad ühe turvalisima riigi Euroopas. Nutikate, optimaalsete ja mõjusate lahendustega parandatakse elukeskkonda, vähendatakse ohtu elule, tervisele, varale ja põhiseaduslikule korrale ning tagatakse kiire ja asjatundlik abi.

**Programmi
eesmärk**

Eesti on elektroonilise identiteedihalduse liider maailmas, olles loonud kasutajasõbraliku ja turvalise identiteedihaldussüsteemi.

**Vastutaja
(kaasvastutajad)¹**

Siseministeerium. Kaasvastutajad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Välisministeerium, Justiitsministeerium, Rahandusministeerium

Sisu lühikokkuvõte

Programmis keskendutakse isiku identiteedihaldus- ning isikut tõendavate dokumentide poliitika kujundamisele ja elluviimisele, samuti rahvastiku toimingute korraldamisele. Identiteedihalduspoliitika kujundamisel hoitakse pigem konservatiivset joont, et tagada, et Eesti Vabariigis on igal isikul üks identiteet, sealjuures toimub identiteedihaldus riigi poolt ja tsentraliseeritult. Riik võtab vastutuse isiku õiguspärase tuvastamise eest, andes välja isikut tõendava dokumendi ning luues võimalused isiku füüsiliseks ja digitaalseks identifitseerimiseks, erinevate avalike ja erateenuste kasutamiseks ning digitaalallkirja andmiseks.

Eesti on harukordne riik, kes on võtnud endale kohustuse tagada oma kodanikele ja elanikele riikliku garantiiga – tõsikindla identiteediga – isikut tõendav dokument, millega on võimalik kinnitada oma identiteeti nii füüsilises kui ka digitaalses maailmas. Praeguse Eesti e-riigi infrastruktuuri üks baaskomponent on vaieldamatult isikutunnistus (ID-kaart), millel on oluline tähtsus e-teenuste kasutamiseks ja digitaalallkirjastamiseks.

Dokumendi kasutaja ja e-riigi seisukohalt on kümne aasta jooksul muutunud ootused ja nõudlus igapäevatoimetuste tegemiseks. Jätkuvalt suurenevad internetiühenduse ja mobiilside kättesaadavus ja kasutamine, tahvelarvutite ja nutiseadmete levik ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise oskused. Lisaks loovad sellised trendid nagu majanduse ja äritegevuse globaliseerumine, inimeste mobiilsus ja ränne, ühtne digitaalne turg, kuritegevuse, sealhulgas küberkuritegevuse ning identiteedivarguste globaliseerumine surve tagada turvalised tehnoloogilised lahendused ning tõsikindel identiteedihaldus. Eestis on praegu kasutusel üks maailma

¹ Programm kooskõlastatakse ministeeriumitega, kes panustavad programmi rahaliselt või toetavate tegevustega (rahalisel vahendil kajastatakse teiste tulemusvaldkondade raames), ning selle kinnitavad ministrid, kelle valdkonna ministeeriumid programmi rahaliselt panustavad.

	arenenumaid üleriigilise turvalise digitaalse isikut tõendavate dokumentide väljaandmise ja kasutamise süsteeme. Eestis on üks maailma eesrindlikumaid rahvastikuregistreid, mis võimaldab riigi e-teenuste korraldamist ja tagab isikuandmete kasutamise kogu riigis ühtsetel alustel.
Juhtimiskorraldus:	Programm ajakohastatakse vajaduse korral kord aastas riigieelarve koostamise käigus, et tagada kooskõla riigi eelarvestrateegia ning riigi rahaliste võimalustega. Programmi kooskõlastavad programmi vastutaja ja kaasvastutajad ning programmi kinnitab valdkonna eest vastutav minister pärast riigieelarve seaduse vastuvõtmist. Siseministeeriumi korrakaitse- ja migratsiooni poliitika asekancler juhib programmi elluviimist ja teostab selle üle järelevalvet. Programmi elluviimiseks, täiendamiseks, aruandluseks ning programmide omavahelise kooskõla parandamiseks moodustab ministeerium vajaduse korral juht- ja eksperdirühmasid, kuhu kuuluvad kaasatavate asutuste volitatud esindajad. Programmi elluviimises osaleval ministeeriumil tuleb igal aastal koostada oma vastutusalasse jäävate meetmete ja tegevuste rakendamise kohta tulemusaruanne ja esitada see hiljemalt iga aasta 1. veebruaril Siseministeeriumile. Siseministeerium koostab kokkuvõtte oma vastutusalasse jäävate meetmete ja tegevuste rakendamise kohta. Programmide aruanded on aluseks „Siseturvalisuse arengukava 2015–2020“ aruandele, mis koostatakse Siseministeeriumi koordineerimisel Vabariigi Valitsusele. Programm avalikustatakse Siseministeeriumi kodulehel.

Sisukord

Hetkeolukorra analüüs.....	3
Programmi eesmärk ja mõõdikud	6
Kokkuvõtlik hinnang programmi täitmisele 2017. aastal	7
Meede 1: Turvaliste ja nutikate lahenduste arendamine	9
Meede 2: Identiteedihaldusvaldkonna tõhus ja süsteemne juhtimine ja haldamine.....	12
Meede 3: Kvaliteetsete isikuandmete tagamine	16
Rahastamiskava	18
Lisa 1. Lisavajaduste taotluste nimekiri	19
Lisa 2. Dokumendis kasutatud lühendid	20

Hetkeolukorra analüüs

Identiteedihaldus

Tõsikindel ja turvaline isikutuvastamine ning isiku füüsilise ja digitaalse identiteedi haldus on usaldusväärse isikut tõendavate dokumentide väljaandmise protsessi alus ja tagatis. Esimesed Eesti kodaniku passid anti välja juba 1992. aastal. E-riigi kontekstis – elektroonilist isikut tõendavat dokumenti omab 98% Eesti elanikest – on Eestil üle 12 aasta kogemust ning on maailmas liidripositsioonil. Alates 2002. aastast on välja antud üle 2,1 miljoni isikutunnistuse ja elamisloakaardi ning üle 69 000 digitaalse isikutunnistuse, sealhulgas mobiil-ID vormis digitaalse isikutunnistuse. Isikut tõendavate dokumentide digitaalseid funktsioone, sealhulgas isikutuvastamine digitaalses keskkonnas ja digitaalallkirja andmine, on praeguseks kasutanud ligikaudu pool miljonit isikut, sealjuures on tehtud 639 333 506 elektroonilist isikutuvastust ning antud 460 174 273 digitaalallkirja².

Eesti on harukordne riik, kes on võtnud endale kohustuse tagada oma kodanikele ja elanikele riikliku garantiiga – tõsikindla identiteediga – isikut tõendav dokument, millega on võimalik kinnitada oma identiteeti nii füüsiliselt kui ka digitaalselt. Praeguse Eesti e-riigi infrastruktuuri üks peamine osa on vaieldamatult isikutunnistus (ID-kaart), millel on oluline tähtsus nii riigisiselt (e-teenuste kasutamiseks ja digitaalallkirjastamiseks on digitaalse dokumendi olemasolu vältimatu) kui ka rahvusvaheliselt, et tagada eduka e-riigi kuvandi jätkusuutlikkus.

Iga isikutunnistusega seotud areng mõjutab Eesti ühiskonda tervikuna, seda nii üksikisiku, avaliku ja erasektori kui ka rahvusvahelise maine vaates. Eksperdid on seisukohal, et isikutunnistuse arendamisel tuleb arvestada muudatuse mõju e-riigi jätkusuutlikkusele, turvalisusele ja dokumendi kasutaja privaatsusele³.

Näiteks loodi 2014. aasta lõpus võimalus anda digitaalne isikutunnistus isikutele, kes ei ole Eesti kodanikud ega Eesti välismaalasest elanikud. E-residentsus on võimalus suurendada Eesti ühiskondlikku, sealhulgas haridus-, teadus- ja majandusruumi. E-residentsus lihtsustab Eestiga seotud isikutel oluliselt igapäevast asjaajamist, samuti panustab selle kasutusele võtmine ka Eesti kui maailma parima ärikeskkonna ning rahvusvaheliselt tunnustatud digitaalse identiteedi propageerimisse.

Dokumendi kasutaja ja e-riigi seisukohalt on kümne aasta jooksul muutunud ka ootused ja nõudlus igapäevatoimingute tegemiseks. Jätkuvalt suurenevad internetiühenduse ja mobiilside kättesaadavus ja kasutamine, tahvelarvutite ja nutiseadmete levik ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise oskused. 2011. aastal omas ligipääsu internetile vähemalt 2,3 miljardit inimest, see on üle kolmandiku maailma populatsioonist. Prognooside kohaselt on 2017. aastaks mobiililevi kättesaadavus tagatud 70%-le maailma inimestest. Näiteks omas 2017. aastal Eestis kodusele internetiühendusele ligipääsu üle 99% lastega leibkondadest. Ning kõigi leibkondade arvestuses oli see näitaja 88,3%.⁴ Nutitelefone kasutas 2014. aasta lõpuks 60% Eesti elanikest, sealjuures noored vanuses 15–19 peaaegu eranditult.⁵

² www.id.ee, 02.02.2018 seisuga.

³ E-riigi Akadeemia (2013). „ID-1 formaadis dokumentide funktsionaalsuse uuring“.

⁴ Statistikaamet (2017). Infotehnoloogia leibkondades.

⁵ Statistikaamet (2014). Infotehnoloogia leibkondades.

Sellised trendid nagu majanduse ja äritegevuse globaliseerumine, inimeste mobiilsus ja ränne, ühtne digitaalne turg⁶, kuritegevuse surve, sealhulgas küberkuritegevuse ja identiteedivarguste globaliseerumine⁷ (sealhulgas pseudonüümide või muude alternatiivsete identiteetide kasutamine – ei pruugi olla võimalik isikut tuvastada) loovad vajaduse tagada turvalised tehnoloogilised lahendused ning tõsikindel identiteedihaldus. Eestis on praegu kasutusel üks maailma arenenumaid üleriigilisi turvalise digitaalse isikut tõendavate dokumentide väljaandmise ja kasutamise süsteeme. Lisaks süsteemi jätkusuutlikkuse tagamisele ja ajakohasele arendamisele võiks rahvusvaheliselt pidada Eesti strateegiliseks eesmärgiks võtta juhtroll valdkonna turvalisel arendamisel, propageerides Eestis üles ehitatud süsteemi.

Digitaalsete isikut tõendavate dokumentide ja reisidokumentide võltsimiskindluse ning turvalisuse tagamise eesmärgil uuendatakse iga viie aasta tagant dokumentide tehnilisi spetsifikatsioone ning viiakse läbi hange uue lepingu sõlmimiseks. Selle lepingu alusel tellitakse ja toodetakse uute turvalisuselementidega isikut tõendavad dokumendid. Eesti isikut tõendavad dokumendid on turvalised ning vastavad ICAO (Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon) standarditele ja rahvusvahelistele nõuetele. Isikut tõendavate dokumentide väljaandmise ja arendamise puhul on vaja arvestada uute rahvusvaheliste standardite kehtestamise ja nende võimaliku muutumisega.

Üha enam kasutatakse isikut tõendavate dokumentide digitaalseid funktsioone. Seetõttu on oluline, et lisaks dokumentide füüsilise võltsimiskindluse ja turvalisuse tagamisele oleks tagatud ka digitaalsete isikut tõendavate dokumentide kasutamiseks vajaliku tarkvara⁸ jätkusuutlik ärimudel, turvalisus, ühtne haldus, koordineeritus ja koostöö erinevate riigiasutuste vahel, kasutatud rahvusvahelise koostöö võimalusi ning tagatud süsteemi kasutajasõbralikkus.

Võrreldes varasemaga tuleb Eestil edaspidi toime tulla isikut tõendavate dokumentide väljaandmise taotluste arvu suurenemisega. Dokumendi väljaandmise taotluste arv kulmineerus 2013. aastal, mil korraga aegusid kümneaastase ja viieaastase kehtivusajaga dokumendid. Peale seda on isikut tõendavate dokumentide taotlemine vähenenud. 2017. aasta alguses tõusis isikut tõendavate dokumentide taotluste maht võrreldes 2016. aastaga kolmandiku võrra. 2017. aastal ja sellele järgnevatel aastatel aegub oluliselt rohkem dokumente (ID-kaardid, passid) kui 2016. aastal. 2018. ja 2019. aastaks võib seega samuti prognoosida suuremas mahus dokumentide taotlemist. 2017. aasta juunis avati e-taotluskeskkond, kus saab taotleda kodaniku korduvat ID-kaarti. PPA jaoks tähendab see ligi poole lühemat menetlusaega kui teeninduses vastu võetud taotlustel. Samuti esineb e-taotluskeskkonna kaudu tulnud taotlustel oluliselt vähem puudusi kui posti teel esitatud taotlustel. Seda võimalust on seni kasutanud ligikaudu 21% neist klientidest, kes taotleavad ainult ID-kaarti.

1. detsembril 2014. aastal hakati andma Eestis mitte elavatele välismaalastele välja e-residendi digitaalset isikutunnistust. Huvi e-residentsuse vastu on olnud oodatust suurem ning see suurendab tõenäoliselt ka edaspidi isikut tõendavate dokumentide taotluste arvu. E-residentsuse taotluste arv tõusis oluliselt alates 2015. aasta maikuust, kui avanes võimalus taotleda e-residentsust internetikeskkonnas e-residency.gov.ee.

30. jaanuari 2018. aasta seisuga on alates 1. detsembrist 2014. aastal esitatud 32 590 taotlust e-residendi digi-ID välja andmiseks ning positiivne otsus on tehtud 30 492 isiku suhtes. E-residentide taotluste maht on kasvanud viimase kahe aasta võrdluses 38%. E-residendi digi-

⁶ Vastu on võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ.

⁷ Näiteks suurenes 2012. aastal identiteedivarguste arv u miljoni võrra, kusjuures kurjategijad omastasid ühtekokku rohkem kui 21 miljardit dollarit, see on alates 2009. aastast suurim summa.

⁸ Kiip, kiibirakendus ja selle kasutamiseks vajalik baastarkvara.

ID-d on enim keeldunud andmast Venemaa Föderatsiooni ja Soome kodanikele. Võrreldes 2016. aastaga jäi keeldumiste arv enam-vähem samaks (2016. aastal oli 52 keeldumist, 2017. aastal oli 48. keeldumist). Nagu ka varasematel aastatel, oli peamiseks keeldumise aluseks põhjus, et isik ohustab avalikku korda või riigi julgeolekut.

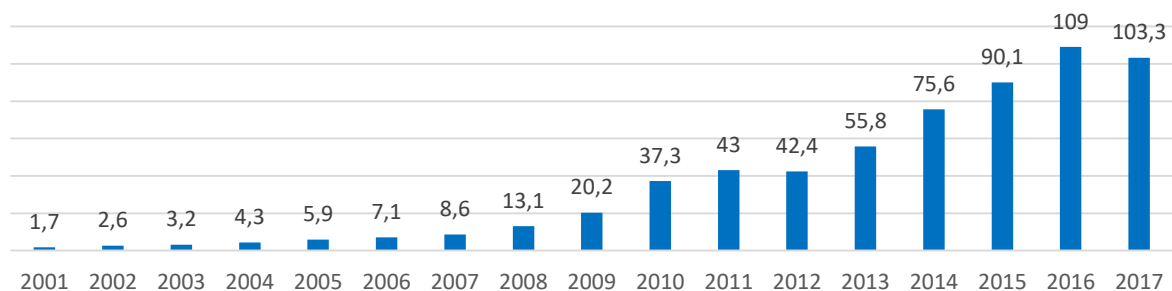
Arengukava kehtivuse ajal on vaja tagada keskmiselt 450 000 dokumendi väljaandmine aastas.

Rahvastikutoimingud

Rahvastikusündmuste (sellised inimese elusündmused nagu sünd, surm, abielu, lahutus, elukohavahetus jms) kõikne registreerimine on ajas pidev ja jääv tegevus. Koostatud perekonnasündmuste dokumente säilitatakse nii paberil (perekonnaseisuarhiivides) kui ka elektrooniliselt, elukoha andmed on ainult rahvastikuregistris.

Rahvastikuregister on riigi põhiregister, kuhu annavad andmeid kohaliku omavalitsuse üksused, notarid, vaimulikud, meditsiinasutused, välisesindused, Siseministeerium, Välisministeerium, Politsei- ja Piirivalveamet, kohtud ning Maanteeamet, samuti isikud ise. Registri kasutajate ring on nimetatutest veelgi suurem (üle 8000 inimese) ning e-ühiskonna arenedes kasvab kvaliteetsete rahvastikuregistri andmete vajadus iga aastaga.

Aasta-aastalt on rahvastikuregistrisse tehtavate päringute arv kasvanud (vt joonist), 2016. aastal jõudis see 109 miljonini. 2017. aastal korrastati päringuid – asutused vaatasid üle oma päringute otstarbekuse ja efektiivsuse ning seetõttu vähenes päringute arv 5,3% võrra.

Joonis. Rahvastikuregistrisse tehtavate päringute arv (miljonites)

Rahvastikuregistrisse sisestatakse alates 2004. aastast enne rahvastikuregistri loomist koostatud perekonnasündmuste dokumente, 2016. aastal käivitus seoses registripõhise rahvaloendusega projekt, mille eesmärk on sisestada 2020. aastaks rahvastikuregistrisse kõikide elavate isikute perekonnasündmuste andmed.

Eesti inimeste elusündmused ei toimu ainult Eestis, vaid ka välismaal, seetõttu on vaja andmeid ka teistest riikidest. Kuna ühtne riikidevaheline andmevahetus puudub, tuleb läbi rääkida iga riigiga eraldi, see on ajamahukas ning riikide erinevate õigusaktide ja puuduvate registrite tõttu raskesti teostatav. Rahvastikuregistri andmeid vahetatakse Soome ja Leedu rahvastikuregistritega, praegu valmistatakse ette lepingut Lätiga. Andmevahetuslepingute tulemusel on isikute andmed eri riikides ühesugused ja kaob võimalus riike petta ning näiteks topelttoetusi saada.

Rahvastikuregistri e-teenuseid kasutatakse väga palju, ligi pooled elukohateated esitatakse elektrooniliselt. Kuna rahvastikuregistri e-teenused on ühed vanemad Eestis, on plaanis neid lähiajal uuendada.

Siseministeeriumi ülesanne on valimiste ja rahvahääletuste korraldamiseks trükkida ja postitada valijakaardid ning trükkida valijate nimekirjad. Valijakaartide trükkimine ja postitamine on

väga ressursimahukas, lisaks kallile postitamisele kulub iga kord ka üle kahe tonni paberit. Siseministeerium on mitmete valimiste eel läbi viinud kampaaniaid e-valijakaardi tellimiseks, sellega tõsteti tellijate arv 2017. aastal 301 342 inimeseni, kellele enam paberil valijakaarti ei saadeta.

Programmi eesmärk ja mõõdikud

Programmi eesmärk: Eesti on elektroonilise identiteedihalduse liider maailmas, olles loonud kasutajasõbraliku ja turvalise identiteedihaldussüsteemi.

Tabel 1. Programmi mõõdikud

	2014	2015	2016 (tegelik)	2017 (tegelik)	2018	2019	2020	Allikas
Turvalise elektroonse identiteedi digitaalsete funktsioonide (Eesti e-teenused) kasutavate inimeste osakaal eID-d omavatest isikutest	-	33%	kasvab (36%)	kasvab (40,4%)	kasvab	kasvab	40%	AS Sertifitseerimis- keskus

Kokkuvõtlik hinnang programmi täitmisele 2017. aastal

2017. aasta olulisimad suundumused, programmi eesmärkide saavutamine

- **Turvalise elektroonse identiteedi digitaalsete funktsioonide (Eesti e-teenused) kasutavate inimeste osakaal eID-d omavatest isikutest on kasvanud** (2016. aastal oli see 36% ja 2017. aastal 40,4%). See on oluline näitaja, kuna mida rohkem inimesed kasutavad oma dokumentide digifunktsioone ja e-teenuseid, seda rohkem e-teenuseid ka luuakse ja arendatakse.
- **E-residendi digi-ID taotluste arv on suurenenud** (2016. aastal 8224 taotlust ja 2017. aastal 14 061 taotlust). Seega, huvi e-residentsuse vastu on jätkuvalt suur ning seda tõenäoliselt tänu õnnestunud teavitustegevusele ja rahvusvahelisele kajastusele.
- **Rahvastikuregistrisse tehti 103,3 miljonit päringut, mis on vähem kui 2016. aastal.** 2016. aastaga võrreldes on päringute arv vähenenud 5,3%. Seda põhjustas päringute korrapärane – asutused vaatasid üle oma päringute otstarbekuse. Avati ka eesti.ee teenus, kust inimesed saavad vaadata nende kohta tehtud päringuid.

Ülevaade meetmete ja tegevuste elluviimisest

Isikut tõendavate dokumentide välja andmist puudutava osas oli eelmisel aastal kõige suuremaks väljakutseks 2017. aasta sügisel aset leidnud ID-kaardi kriisi lahendamine. 30. augustil 2017 sai avalikkusele teatavaks, et on avastatud ID-kaardi turvarisk, mis puudutab sügisest 2014 välja antud ID-kaarte, elamisloakaarte ja digi-ID-sid. Sellest tulenevalt oli vaja leida kiiresti lahendus, kuidas tagada ID-kaardi turvalisus ja e-riigi toimimine. Kuna ID-kaardi turvarisk ei puuduta m-ID-d, siis e-riigi toimimise tagamiseks sai Siseministeerium ülesandeks leida lahendus, kuidas inimesed saaksid m-ID sellisel viisil, mis ei sõltuks ID-kaardist. Selleks kutsuti kokku töörühm, kes töötas välja uue m-ID taotlemise skeemi.

Teiste oluliste tegevuste hulgas võib esile tõsta Lõuna-Koreas alustatud **pilootprojekti e-residendi digi-ID-de väljastamiseks välise teenusepakkujate kaudu.** Kui see osutub edukaks, siis laiendatakse sellist võimalust ka teistesse riikidesse ning dokumente saab välise teenusepakkuja kaudu väljastama hakata ka Eesti kodanikele.

Samuti töötati välja õigusaktide muudatused, et **digitaalsete isikutunnistuste kehtivusaega pikendada kolmelt aastalt viiele.** Sellega luuakse inimestele oluliselt mugavamad digitaalsete isikutunnistuste, sh e-residendi digitaalsete isikutunnistuste (edaspidi digi-ID) kasutamise tingimused. Digi-ID kehtivuse pikendamine sertifikaatide kauguuendamise teel on mugavam isikule, kes muidu peaks uue kaardi saamiseks minema PPA teenindusbüroosse või pöörduma Eesti välisesindusse. Samuti aitab see kaasa sellele, et korduvate digi-ID-de taotlejate tõttu ei suurene PPA teeninduste ja Eesti välisesinduste töökoormus.

Vabariigi Valitsus kiitis heaks uue **andmeid automaatselt töötleva infosüsteemi (ABIS) projekti** ja eraldas rahalised vahendid projekti ellu viimiseks. ABIS kasutuselevõtmine aitab praeguste isikutuvastuse võimalustega võrreldes luua oluliselt kõrgema turvalisuse ja usaldusväärsuse taseme ning dokumendivõltsingud ja valeidentiteedi kasutamine on praktiliselt välistatud.

2017. aasta oluliseks ülesandeks oli ka **maavalitsuste kaotamisest tuleneva rahvastiku toimingute valdkonna ülesannete ümberkorraldamine.** Maavalitsuste perekonnaseisuülesanded anti kohalikele omavalitsustele; asutuste ülesannete täitmise

järelevalve ja juhendamine Siseministeeriumile ning registripõhise rahvaloenduse eesmärgil andmete rahvastikuregistrisse sisestamise töö Riigi Tugiteenuste Keskusele.

Suur edasimineku oli täiesti uue rahvastikuregistri seaduse menetlemine ja vastuvõtmine Riigikogus, jõustumisega 1. jaanuar 2019, millega korrastati nii valdkonna õiguslikku kui ka elukoha menetluslikku külge.

Vastu võeti perekonnaseisutoimingute seadus jõustumisega 1. jaanuar 2018, **millega loodi mitmeid inimeste riigiga suhtlemist kergendavaid norme**. Sealhulgas täpsustati seaduses termineid; vähendati avaldustes küsitavat andmekoosseisu; kui avalduses toodud andmed on juba rahvastikuregistrisse kantud ja ei ole muutunud, ei pea isik neid avalduses uuesti märkima; täiendati abieluvõimetõendi saamiseks avalduse esitamise viise (lisati, et võib esitada avalduse ka posti teel).

Siseministeerium osales edukalt **kohalike omavalituste volikogude valimiste korraldamises**.

2019.–2022. aasta olulisimad ülesanded

Valdkonna keskseks ülesandeks on tagada Eesti elektrooniliste funktsioonidega isikut tõendavate dokumentide turvalisus ja e-riigi toimimine. PPA alustab 2018. aasta sügisel uue ID-1 lepingu alusel isikut tõendavate dokumentide välja andmist, samuti on kavas ette valmistada ja läbi viia uus reisidokumentide tootmise hange. Plaanis on luua ja võtta kasutusele ABIS ning muuta isikut tõendavate dokumentide taotlemise ja kätte saamise protsess inimestele võimalikult lihtsaks ja mugavaks.

2019. aastal jõustuva uue rahvastikuregistri seaduse rakendamiseks tuleb luua uued rakendusaktid ja arendada suuremahuliselt rahvastikuregistri tarkvara.

2019. aasta II poolaastal käivitub inimeste elu kergendav projekt, mille käigus surma registreerimine toimub automaatselt, andmed liiguvad meditsiinist rahvastikuregistrisse automaatselt – omastel ei ole vaja enam perekonnaseisuasutusse avaldust esitada minna.

2019. aastal on vaja läbi viia kahel valimisel - Riigikogu ja Europarlament.

Meede 1: Turvaliste ja nutikate lahenduste arendamine

Meetme eesmärk: Nutiseadmete kasutajatele on tagatud nende vajadustele vastav riiklik digitaalset isikutuvastust ja allkirjastamist võimaldav isikut tõendav dokument ning mugavad ja nutikad lahendused (sealhulgas teenused).

Tabel 2. Meetme mõõdik

	2014	2015	2016	2017 (tegelik)	2018	2019	2020	Allikas
E-residendi digi-ID taotluste arv	-	7474	8224	kasvab (14 061)	kasvab	kasvab		AS Sertifitseerimis- keskus

Olulised probleemid

Internetiühenduse ja mobiilside suurenev kättesaadavus ja kasutamine ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise oskuste suurenemine, samuti tahvelarvutite ja nutiseadmete üha laiem levik ning kasutamine erinevate igapäevatoimingute tegemiseks suurendab nõudlust turvaliste ja mugavate isikutuvastamislahenduste, sealhulgas digitaalse identiteedi tehnilise süsteemi järele. Kui turvalised lahendused ei ole mugavad, võivad kasutajad eelistada vähem turvalisi, kuid mugavamaid lahendusi. Seetõttu on vaja mobiil-ID-d edasi arendada, selle väljaandmise menetlust lihtsustada, tagades samas turvalise isikutuvastuse ja digi-ID võimalikult laialdase leviku.

Tulenevalt e-residendi digi-ID olemusest ja asjaolust, et e-residendid elavad enamasti välisriikides, on otstarbekas arendada dokumendi taotluse ja väljastamise menetlus võimalikult kliendisõbralikuks. Kuna võib suureneda nõudlus e-residendi digi-ID väljaandmise järele, võib tekkida vajadus süsteem ümber korraldada (taotluste arvu suurenemisel lisatööjõu ja -eelarve vajadus).

Kuritegevuse, sealhulgas küberkuritegevuse ennetamiseks ja turvalisuse kaalutlustel on vaja teostada tõhusat järelevalvet digitaalse identiteedi, sealhulgas e-residendi digi-ID kasutamise üle, analüüsida riske ning neid maandada.

Rahvusvaheliselt on vaja arvestada turvaliste tehnoloogiliste lahenduste pideva ja kiire muutumisega, sealhulgas uute rahvusvaheliste standardite kehtestamise ja nende võimaliku muutumisega, need võivad mõjutada ka Eestis loodud süsteemide toimimist. Euroopa Liidus on vastu võetud eIDAS, mis ühtlustab Euroopa Liidu elektroonilise identiteedi ja digitaalallkirja kasutamise põhimõtteid. Seetõttu on esiteks vaja reageerida uuenenud keskkonnale ja sellega kohaneda. Teiseks põhjustavad need vajaduse, et Eesti peab tagama riigisiseste digitaalse isikutuvastuse ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste loomisesse ja arendamisse investeeritud ressursside jätkusuutlikkuse ning praegu toimivatel põhimõtetel identiteedihaldussüsteemi kaitse.

Võimekus 1: Digitaalse isikutuvastuse arendamine

Võimekuse oodatav tulemus või selle saavutamiseks vajalik					
1. Rakendatud on e-residendi digi-ID väljaandmise kontseptsiooni, sealhulgas on arendatud e residendile digi-ID väljaandmise menetlus võimalikult kliendisõbralikuks.		Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: SiM, PPA, SMIT, MKM Oodatava tulemuse saavutamiseks on programmi tasandil kokku lepitud järgnevad olulised tegevused (asutuste tasandil võidakse ellu viia ka teisi täiendavaid tegevusi).			
Olulised tegevused	Vastutaja	Kaasvastutaja	Aasta	Vahendid	Seosed
1.1. Otsitud on uusi, kliendisõbralikke ja turvalisi e- residendi digitaalsete isikutunnistuse väljastamise võimalusi.	SiM	MKM, PPA, SMIT	2019–2022	RE, lisavajadus	„Eesti infoühiskonna arengukava 2020“ ; „Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014–2020“ ; konkurentsivõime kava „Eesti 2020“
1.2. Analüüsitud ja ellu on viidud tegevusi, mis kaasnevad 10 miljoni e-eestlase programmiga.	MKM	SiM	2019–2020	RE, lisavajadus	
1.3. Rakendatud on e-residendi üks-mitmele-sõrmejäljevõrdlust. Arendatud on biograafiliste andmete võrdlemise ning näobiomeetria üks-mitmele-võrdlemise tehnoloogilist lahendust (ABIS).			2021	RE	
Võimekuse oodatav tulemus või selle saavutamiseks vajalik					
2. Laiendatud on digitaalsete isikut tõendavate dokumentide kasutusala ja kasutajate hulka.		Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: SiM Oodatava tulemuse saavutamiseks on programmi tasandil kokku lepitud järgnevad olulised tegevused (asutuste tasandil võidakse ellu viia ka teisi täiendavaid tegevusi).			
Olulised tegevused	Vastutaja	Kaasvastutaja	Aasta	Vahendid	
2.1. Algatatud on vajalikud ettepanekud isikut tõendavate dokumentide seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktide muutmiseks.	SiM		2019–2022	RE	
Võimekuse oodatav tulemus või selle saavutamiseks vajalik					
3. Nutiseadmete kasutajatele on tagatud nende vajadustele vastav riiklik digitaalset isikutuvastust ja allkirjastamist võimaldav isikut tõendav dokument, mugavad ja nutikad lahendused (sealhulgas teenused).		Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: PPA, SMIT, MKM			
4. Ühiskond on teadlik isikut tõendava dokumendi, identiteedi väärkasutamise ja e-teenuste ning vastavate tehnoloogiate turvalisest kasutamisest ja nende kasutamise riskidest.		Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: Nutikaitse 2017 sõlminud partnerasutused			

Oodatava tulemuse saavutamiseks on programmi tasandil kokku lepitud järgnevad olulised tegevused (asutuste tasandil võidakse ellu viia ka teisi täiendavaid tegevusi).

Olulised tegevused	Vastutaja	Kaasvastutaja	Aasta	Vahendid	Seosed
4.1. Mõõdetud on kogukonna oskust kasutada teenuseid turvaliselt ning pideva tagasiside abil on tõstetud inimeste teadlikkust.	Nutikaitse 2017 sõlminud partner-asutused		2019–2020	RE	Tegevuse elluviimine on seotud Nutikaitse 2017 eesmärgi täitmisega.

Võimekuse oodatav tulemus või selle saavutamiseks vajalik					
5. Isikut tõendava dokumendi kasutamisel tekkida võivad riskid on juhitud. Selle jaoks on digitaalsete dokumentide, sealhulgas e-residendi digi-ID kasutamise üle teostatud järelevalvet, riske analüüsitakse järjepidevalt ning neid maandatakse.		Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: MKM, 10 miljoni e-eestlase programm-meeskond, SiM, PPA, SMIT <i>Oodatava tulemuse saavutamiseks on programmi tasandil kokku lepitud järgnevad olulised tegevused (asutuste tasandil võidakse ellu viia ka teisi täiendavaid tegevusi).</i>			

Olulised tegevused	Vastutaja	Kaasvastutaja	Aasta	Vahendid	Seosed
5.1. Rakendatud on meetmeid digitaalse identiteediga seotud väärkasutuste, petumustrite, küberkaitse ja muude riskide tuvastamiseks ja maandamiseks.	MKM	10 miljoni e-eestlase programm-meeskond, SiM	2019–2020	RE,	„Eesti infoühiskonna arengukava 2020“; „Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014–2020“; konkurentsivõime kava „Eesti 2020“
5.2. Arendatud on e-residendi eel- ja järelkontrolli meetmeid, sealhulgas on töötatud välja uusi IKT lahendusi (mh ABIS).	SiM	PPA, SMIT	2019–2022	RE, lisavajadus	
5.3. Tagatud on, et e-residendi digitaalsete dokumentide, sealhulgas e-residendi digi-ID menetlustega tegelevate ametnike arv ja kvalifikatsioon vastavad vajadusele.	SiM	PPA	2019–2022	RE	
5.4. Teostatud on järelevalvet sertifitseerimise teenuse osutaja(te) kui elutähtsa teenuse osutaja(te) üle eesmärgiga kontrollida, kas sertifitseerimise teenuse osutaja vastab hädaolukorra seaduses sätestatud nõuetele ja täidab hädaolukorra seadusest tulenevaid ülesandeid.	MKM	SiM	2019–2020	RE	
5.5. Arendatud on sertifitseerimise teenuse poliitikat ning määratud on sertifitseerimispoliitika arendamise, kinnitamise ja järelevalve eest vastutav asutus (sertifitseerimise teenuse omaniku fikseerimine) õiguslikul tasandil.	MKM	SiM	2019–2020	RE	

Meede 2: Identiteedihaldusvaldkonna tõhus ja süsteemne juhtimine ja haldamine

Meetme eesmärk: Tagatud on isikut tõendavate dokumentide ja seda toetava tarkvara turvalisus. Valdkonna arengu toetamiseks ning selle käigus tehtavate protsesside läbiviimiseks on tagatud kaasaegne, automatiseeritud protsesse ja menetlusi võimaldav ning muutuva keskkonnaga kohanduv infrastruktuur ja infosüsteemid.

Tabel 3. Meetme mõõdik

	2014	2015	2016	2017 (tegelik)	2018	2019	2020	Allika s
Garantii korras välja vahetatud dokumentide arv	-	-	1035	Väheneb (1931)	Väheneb	Väheneb	Väheneb	PPA

Olulised probleemid

Identiteedihaldus, sealhulgas digitaalse identiteedi kasutamine, on seotud rahvusvahelise tehnoloogia arenguga, see loob nõudluse ajakohaste, turvaliste ja kasutajasõbralike isikutuvastusvahendite ja seda toetava tehnoloogia järele.

Identiteedihaldusvaldkonna toimimisse panustavad mitmed riigi- ja erasektori asutused. Samas on riigis olemasolev kompetents valdkonna probleemide terviklikuks lahendamiseks raskesti koondatav. Valdkonna tõhus toimimine eeldab tõhusat koordineerimist, terviklikku haldamist ja juhtimist.

Kuritegevuse ennetamise ja võimalike lisanduvate kasutusvaldkondade tõttu on vaja pidevalt ajakohastada ka isikutuvastamise ja isikusamasuse (sealhulgas elektroonilise) kontrollimise lahendusi.

Isikut tõendavate dokumentide taotluste arvu suurenemise tõttu on vaja tagada ressursisäästlik, optimeeritud ja tõrgeteta toimiv isikut tõendavate dokumentide väljaandmise menetlus.

Kui riikide vahel ei toimu biomeetriaal põhinevat andmevahetust, toob see kaasa topeltidentiteetide loomise ja isikutuvastusvahendite väärkasutuse ohu.

Identiteedihalduspoliitika ja isikut tõendavate dokumentide põhialused ning isiku identiteedi komponendid

Eesti identiteedihalduspoliitika ja isikut tõendavate dokumentide poliitika tugineb järgmistele põhialustele:

- identiteedihaldus toimub riigi poolt ja tsentraliseeritult;
- ühel isikul on üks identiteet, mille määrab riik;
- teise isiku identiteedi või isikut tõendava dokumendi väärkasutamine on tõkestatud;
- nii füüsiline kui ka digitaalne isikut tõendav dokument on lahutamatult ja üheselt seotud dokumendi kasutaja identiteediga;
- digitaalse isikut tõendava dokumendi digitaalset tuvastamist ja digitaalset allkirjastamist võimaldavad sertifikaadid on üheselt seotud dokumendi kasutaja isikuandmetega;
- nii füüsilise kui digitaalse dokumendi andmed, sealhulgas digitaalset tuvastamist ja digitaalset allkirjastamist võimaldavad sertifikaadid, on avalikult kontrollitavad;

- isikut tõendavad dokumendid ja seda toetav tarkvara on turvalised.

Isiku identiteedi komponendid määratakse esmakordse kodakondsus- ja migratsioonivaldkonna menetluse käigus ja isiku identiteet luuakse tervikuna. Korduva kodakondsus- ja migratsioonimenetluse käigus isiku identiteedi andmeid uuendatakse, säilitades ka varasemad andmed.

Isiku identiteedi komponendid on:

- Isiku nimi – aluseks võetakse rahvastikuregistrisse kantud isikunimi või mitteresidentide puhul välisriigi isikut tõendavasse dokumenti kantud isikunimi, mõlema puudumisel isiku ütlustel põhinev väidetav nimi.
- Isikukood – kasutatakse rahvastikuregistris loodud Eesti isikukoodi, kust nähtuvad ka biograafilised andmed.
- Biomeetrilised andmed – hõivatakse kodakondsus- ja migratsioonivaldkonna menetluste käigus.
- Kodakondsused – Eesti kodakondsuse määrab kindlaks Politsei- ja Piirivalveamet, välisriigi kodakondsuse andmetena võetakse aluseks välisriigi isikut tõendavasse dokumenti või muusse dokumenti kantud kodakondsus, dokumendi puudumisel isiku ütlustel põhinev väidetav kodakondsus.

Identiteedihalduspoliitika aluspõhimõtete elluviimiseks on oluline arendada tõsikindla füüsilise isiku tuvastamise ja talle identiteedi loomise ja hilisemat isikusamasuse kontrollimise protsessi. Selleks on oluline võtta kasutusele isiku identiteedi andmete võrdlus, eelkõige üks-ühele- ja üks-mitmele-biomeetria võrdlus (sõrmejäljed, näobiomeetria jms), nimekujude, isikukoodide ja biograafiliste andmete võrdlus. Isiku elektrooniline identiteet põhineb füüsilisel identiteedil, seetõttu laienevad nimetatud põhimõtted ka digitaalse identiteedi loomisele ja digitaalsete isikut tõendavate dokumentide väljaandmisele.

Valdkonna arengu toetamiseks ning selle käigus tehtavate protsesside läbiviimiseks on tagatud kaasaegne, automatiseeritud protsesse ja menetlusi võimaldav ning muutuva keskkonnaga kohanduv infrastruktuur ja infosüsteemid.

Tagatud on valdkonna tulemuslik ja jätkusuutlik haldamine ja juhtimine, asjassepuutuvate poolte tõhus koostöö ning suutlikkus ja reageerimisvõimekus tulla toime esile kerkivate probleemidega. Tagatud on pikemat tulevikuvisiooni arvesse võtva analüüsivõimekuse arendamine. Isikut tõendavaid dokumente puudutavad õigusaktid on ajakohastatud.

Võimekus 1: Isiku tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine

Võimekuse oodatav tulemus või selle saavutamiseks vajalik					
1. Isikud on tõsikindlalt tuvastatud.	Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: PPA				
2. Isikusamasuse kontrolli võimalus on kasutajatele kättesaadav ja tõsikindel.	Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: PPA, SMIT				
3. Isikut tõendavad dokumendid on väljaantud õiguspäraselt sh õigusaktides sätestatud tähtaja jooksul	Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: PPA				
4. Väljaantavad isikut tõendavad dokumendid on kvaliteetsed ja vastavad standarditele	Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: PPA				
5. Valdkonna arengu toetamiseks ning selle käigus tehtavate protsesside läbiviimiseks on tagatud kaasaegne, automatiseeritud protsess ja menetlusi võimaldav ning muutuva keskkonnaga kohanduv infrastruktuur ja infosüsteemid.	Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: SiM, PPA, SMIT, MKM (RIA) <i>Oodatava tulemuse saavutamiseks on programmi tasandil kokku lepitud järgnevad olulised tegevused (asutuste tasandil võidakse ellu viia ka teisi täiendavaid tegevusi).</i>				
Olulised tegevused	Vastutaja	Kaasvastutaja	Aasta	Vahendid	Seosed
5.1. Loodud on uudsed automatiseeritud tuvastusvõimalused ja rakendused.	SiM	PPA, SMIT, MKM (RIA)	2019–2020	RE	Eesti info-ühiskonna arengukava 2020
5.2. Arendatud on uusi turvalisi lahendusi biomeetriliste andmete hõivamiseks väljaspool Politsei- ja Piirivalveameti teenindusi, et muuta dokumendi taotlemine ja väljastamine kliendisõbralikumaks.	PPA		2019–2022	RE	
5.3. Biomeetriliste andmete hõivelahendused on kvaliteetsed ja kaasajastatud.	SMIT		2019–2020	RE	
5.4. Kasutusele on võetud dokumentide sertifikaatide jaotussüsteem (SPOC).	SMIT	PPA	2019–2020	Osaliselt välisvahendid: ISF	
5.5. Laiendatud on e-taotluskeskkonna võimalusi.	SMIT, PPA		2019–2022	RE	
5.6. Nii avalik-õiguslikes kui ka eraõiguslikes suhetes kasutatakse laialdaselt biomeetrilistel andmetel põhinevat isikutuvastuse ja isikusamasuse kontrollimise võimalust.	SiM	PPA, MKM (RIA)	2019–2022	RE	
Võimekuse oodatav tulemus või selle saavutamiseks vajalik					
6. Tagatud on valdkonna tulemuslik ja jätkusuutlik haldamine ja juhtimine, asjassepuutuvate poolte tõhus koostöö ning suutlikkus ja reageerimisvõimekus tulla toime esile kerkivate probleemidega. Tagatud on pikemat tulevikuvisioni arvesse võtva analüüsivõimekuse arendamine. Isikut tõendavaid dokumente puudutavad õigusaktid on ajakohastatud.	Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: SiM, PPA, SMIT, JuM, MKM <i>Oodatava tulemuse saavutamiseks on programmi tasandil kokku lepitud järgnevad olulised tegevused (asutuste tasandil võidakse ellu viia ka teisi täiendavaid tegevusi).</i>				

Olulised tegevused	Vastutaja	Kaasvastutaja	Aasta	Vahendid	Seosed
6.1. Edendatud on riikidevahelist ja Euroopa Liidu ühtset biomeetriliste andmete töötlemist isikutuvastusmeetmete, sealhulgas nii füüsiliste kui ka digitaalsete isikut tõendavate dokumentide väärkasutuse ärahoidmiseks.	SiM, JuM	PPA	2019–2022	RE	
6.2. Digitaalset identiteeti ja selle infrastruktuuri hallatakse ja juhitakse tulemuslikult. Kindlaks on määratud selged pädevused ja vastutusala ning tagatud vastavad organisatsioonilised võimekused.	SiM, MKM	PPA	2019–2022	RE	
6.3. MKM-i pädevusse on üle antud ID-1 formaadis isikut tõendavate dokumentide ja reisidokumentide sertifikaatide ja tarkvara arendamine, kasutusele võtmine ja tarkvaraversioonide haldamine, samuti kiibi tehniliste nõuete ja turvastandardite kirjeldamine ning kiibil paikneva tarkvara sertifitseerimine. Samuti on tagatud otsesuhetus isikut tõendavate dokumentide kaartide tarnija ning MKM-i vahel.	SiM	PPA	2019–2022	RE	
6.4. Biomeetriliste andmete töötlemist korraldatakse riigis erinevate asutuste vahel ühtse identiteedihalduspoliitika raames. Samuti tagatakse, et erinevates menetlustes hõivatud biomeetrilised (ja biograafilised) andmed ning teistelt riikidelt ja rahvusvahelistelt organisatsioonidelt saadud andmed oleksid ühtselt töödeldavad erinevate standardite osas.	SiM	PPA, SMIT	2019–2022	RE	
6.5. Alustatakse ID-1 formaadis isikut tõendavate dokumentide väljaandmist uue lepingu alusel.	PPA		2019	RE	
6.6. Sõlmitud ja rakendatud on uus leping reisidokumentide tootmiseks.	PPA		2019–2020	RE	
6.7. Kirjeldatud ja reguleeritud on Eestis kasutatavate krüptoalgoritmide eluiga.	MKM		2019–2020	RE	„Eesti infoühiskonna arengukava 2020“

Meede 3: Kvaliteetsete isikuandmete tagamine

Meetme eesmärk: On tagatud kvaliteetsed isikuandmed.

Tabel 4. Meetme mõõdikud

	2014	2015	2016 (tegelik)	2017 (tegelik)	2018	2019	2020	Allikas
Rahvastikuregistrisse tehtavate päringute arv (miljonites)	75,6	90	> 100 (109)	> 110 (103,3)	> 112	> 115	> 120	SiM
Rahvastikuregistrisse sisestatud arhiivsete perekonnaseisuaktide arv (miljonites)	1,9	2,3	2,6 (2,9)	> 3,3 (3,4)	> 3,6	> 3,7	> 3,8	SiM

Olulised probleemid

Rahvastikuregister on praeguses e-ühiskonnas automaatne nii andmete vastuvõtmisel kui ka kasutajatele andmete edastamisel. Siiski on probleem kohtulahendite andmete rahvastikuregistrile edastamises, seetõttu edastatakse kohtutes loodud dokumendid masinloetamatult (PDF-formaadis) ametnikele, kes andmed paberilt rahvastikuregistrisse sisestavad. Tegemist on suure ressursiraiskamisega, sest kohtus on keegi andmed juba arvutisse sisestanud, kuid paraku vormis, mida ei saa rahvastikuregistrile automaatselt saata.

Teine analoogne probleem on meditsiinis koostatavate surmatõendi andmetega, mis praegu edastatakse surma registreerimiseks arsti juurest paberil surma avaldaja kaudu perekonnaseisuametnikuni. Tegemist on paberiga, mis on kohati loetamatu, tekitades emotsionaalselt niigi keerulises olukorras inimestele probleeme. Need andmed peaks edastama elektrooniliselt otse rahvastikuregistrisse, võimaldades isikutel soovi korral registreerida surma e-teenuse vahendusel. Tuleks luua sünnitõendi automaatselt rahvastikuregistrisse saatmise analoog.

Rahvastikuregistris peetakse ka valijate arvestust, luuakse ja uuendatakse valijate nimekirju ning valmistatakse valijakaardid ja teatised. Rahvastikuregistri valimiste tarkvara tuleb täiendada, sest olemasolev valimisi teenindav tarkvara ei vasta kõikidele nõuetele (näiteks ei võimalda see viia üheaegselt läbi mitmeid valimisi ega rahvahääletusi, samuti tuleb luua kaardirakendus, mis võimaldaks kohalikul omavalitsusel edastada jaoskondade piiride andmed mitte paberile trükitud tänavanimedena, vaid kaardipiirkondadena.

Võimekus 1: Rahvastikuregistri pidamine

Võimekuse oodatav tulemus või selle saavutamiseks vajalik				
1. Tagatud on isikuandmete õigsus ja ajakohasus.	Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: SiM, SMIT			
2. Juurdepääsud Rahvastikuregistri andmetele on õiguspärased.	Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: SiM			
3. Rahvastikuregistri infosüsteem on kaasaegne ja töökindel.	Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: SiM, SMIT			
Olulised tegevused	Vastutaja	Kaasvastutaja	Aasta	Vahendid
3.1. Korraldatud on Euroopa Parlamendi ja Riigikogu valijate nimekirjade koostamine ja valijakaartide saatmine.	SiM	SMIT	2019	RE

Võimekus 2: Rahvastikusündmuste registreerimine

Võimekuse oodatav tulemus või selle saavutamiseks vajalik				
1. Rahvastiku toimingute registreerimine ja andmete säilitamine on õiguspärane (sh kiire).	Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: SiM, SMIT			
2. Rahvastikusündmuste registreerimise ja menetlemise infosüsteem on kaasaegne ja töökindel.	Oodatavat tulemust aitavad oma teenuste kaudu saavutada: SiM, KOV, Väm, PPA <i>Oodatava tulemuse saavutamiseks on programmi tasandil kokku lepitud järgnevad olulised tegevused (asutuste tasandil võidakse ellu viia ka teisi täiendavaid tegevusi).</i>			
Olulised tegevused	Vastutaja	Kaasvastutaja	Aasta	Vahendid
2.1. Laiendatud on rahvastiku toimingute alast andmevahetust välisriikidega.	SiM	KOV, Väm, PPA	2019–2021	RE

Rahastamiskava

Tabel 3. Programmi „Usaldusväärne ja turvaline identiteedihaldus“ olemasolev eelarve aastate kaupa (eurodes)

	2019	2020	2021	2022	KOKKU
Meede 1: Turvaliste ja nutikate lahenduste arendamine	431 563	344 833	312 571	321 567	1 410 534
Meede 2: Identiteedihaldusvaldkonna tõhus ja süsteemne juhtimine ja haldamine	19 683 446	19 548 531	19 944 376	20 300 779	79 477 132
Meede 3: Kvaliteetsete isikuandmete tagamine	5 751 528	5 731 334	5 673 451	5 770 386	22 926 699
Kokku	25 866 537	25 624 698	25 930 398	26 392 732	103 814 365

Tabel kajastab riigi eelarvestrateegias aastateks 2019–2022 siseturvalisuse valdkonnale kavandatud eelarve programmi „Usaldusväärne ja turvaline identiteedihaldus“ osa. See ei ole aga piisav, et saavutada kõik arengukava eesmärgid. Puuduvate vahendite kohta on esitatud lisataotlused riigi eelarvestrateegiakoostamise ajal.

Kuna 2019. aasta riigieelarveseadus võetakse Riigikogus vastu 2018. aasta lõpus, siis ei ole käesolevas tabelis esitatud olemasoleva eelarve numbrid lõplikud ning võivad eelarve menetlemise ajal muutuda.

STAK-i programmi toetavaid tegevusi ja ressursse kajastatakse teistes arengudokumentides täpsemalt dokumendi koostaja otsusel.

Lisa 1. Lisavajaduste taotluste nimekiri

Tabel 6. Programmi „Usaldusväärne ja turvaline identiteedihaldus“ lisavajaduste taotluste nimekiri

Meede 1: Turvaliste ja nutikate lahenduste arendamine	2019	2020	2021	2022	KOKKU
E-residentsuse edasiarendamine (eeldus riigitulude suurendamiseks, EASi äriplaani rakendamine)	141 000	81 000	0	0	222 000
Üldkulud, sealhulgas palgatõus, IKT, varade elutsükli põhine uuendamine jm.	608 202	1 431 027	2 388 981	3 341 671	7 769 880
Kokku	749 202	1 512 027	2 388 981	3 341 671	7 991 880

Lisa 2. Dokumendis kasutatud lühendid

JuM – Justiitsministeerium

K – kriitiline lisavajadus. Kriitilised lisavajadused on järjestatud programmide üleselt vastavalt prioriteetsusele. Need mõjutavad oluliselt “Siseturvalisuse arengukava 2015–2020” ja „Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 2015–2019“ eesmärkide saavutamist.

MKM – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

MV – maavalitsused

PPA – Politsei- ja Piirivalveamet

RaM – Rahandusministeerium

RE – tegevus elluviimiseks on vahendid olemas

RIA – Riigi Infosüsteemi Amet

SiM – Siseministeerium

ISF – Internal Security Fund (Sisejulgeolekufond)

SMIT – Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus

VäM – Välisministeerium